

Іншим негативним моментом є невирішені конфлікти та внутрішня соціальна й етнополітична напруженість у таких країнах, як Кіпр, Ізраїль, Туреччина, Іспанія, Сербія, що значно знижують їх туристичну привабливість [4].

Туризм для більшості країн Південноєвропейського туристичного району є важливою високоприбутковою галуззю господарства. Обсяг доходів від туристичної діяльності у 2013 р. склав 172 млрд дол. США (38,2 % європейського й 16,1 % світового показників) [4]. Саме тому він може стати невід'ємною складовою економічного зростання та процвітання держав району.

Висновки. Південноєвропейський туристичний район має досить вигідне геотуристичне положення, зумовлене розміщенням на перетині головних транспортних шляхів і поблизу основних споживчих туристичних ринків, наявністю потужних природних, історичних, культурних ресурсів та розвиненою туристичною інфраструктурою. Негативними характеристиками є соціально-економічні проблеми та невирішені конфлікти. Оскільки туризм є однією з основних статей доходу в бюджет країн, його активний розвиток може сприяти покращенню їхнього економічного становища та підвищенню їх туристичного іміджу.

Джерела та література

1. Макаренко С. Н. История туризма / С. Н. Макаренко, А. Э. Саак. – Таганрог : Изд-во ТРТУ, 2003. – 94 с.
2. Рекреация і туризм Південної Європи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://geoswit.ucoz.ru/index/0-388>
3. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу / І. В. Смаль. – Ніжин : Вид-во Ніжин. держ. ун-ту ім. М. Гоголя, 2010. – 336 с.
4. UNWTO Tourism Highlights 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dtxqtq4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/unwto_highlights14_en.pdf.

УДК 338.48:615.8(4)

Д. В. Федорович – студентка 41 групи факультету міжнародних відносин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Особливості поширення бальнеологічних курортів в Європейському туристичному регіоні

*Роботу виконано на кафедрі країнознавства і міжнародних відносин СНУ ім. Лесі Українки
Науковий керівник: Г. В. Копачинська – кандидат географічних наук, доцент кафедри країнознавства і міжнародних відносин СНУ ім. Лесі Українки*

Розглядаються особливості поширення бальнеологічних курортів в європейських країнах. Аналізується історичний розвиток курортного лікування. Пропонується виділення курортів відповідно до спеціалізації на лікуванні захворювань.

Ключові слова: курорт, бальнеологія, мінеральні води.

Fedorovych D. V. The Features of Spa Resorts in the European Tourist Region. The features the spread of spa resorts in European countries. Analyzes the historical development of spa treatment. The proposed selection the resorts under the specialization in the treatment of diseases.

Key words: resort, balneology, mineral spring.

Дані про застосування цілющих мінеральних та термальних вод мають довгу історію. Багато археологічних знахідок засвідчують про те, що застосування мінеральних вод здійснювалося ще з V тис. до н. е. Люди використовували термальну воду для купання та оздоровлення. На бальнеологічних курортах Європейського туристичного регіону за допомогою мінеральних вод пацієнти лікують захворювання шлунково-кишкового тракту, серцево-судинної та нервової систем, дихальних шляхів, опорно-рухового апарату. Дослідження основних бальнеологічних курортів Європейського туристичного регіону є **актуальним**, адже Європа є одним із світових лідерів щодо наявності такого типу курортів.

Мета дослідження – виявити особливості поширення бальнеологічних курортів в Європейському туристичному регіоні.

Для досягнення цієї мети розв'язувалися такі **завдання**:

- узагальнити теоретичні основи дослідження бальнеологічних курортів;
- дослідити історичний розвиток бальнеологічних курортів в Європейському туристичному регіоні;
- виділити бальнеологічні курорти, відповідно до спеціалізації на лікуванні захворювань.

Результати дослідження. Бальнеологія – це застосування мінеральної води в різних видах. Основними методиками, які застосовуються в бальнеології є:

- гідропатія – лікувальне застосування прісної води. Фізіологічну основу гідропатії складають реакції хворого на термічний, механічний і хімічні чинники;
- ванни – лікувальний вплив на хворого, зануреного у водне середовище. На відміну від душів, під час прийняття ванн на хворого впродовж усієї процедури діють механічні, термічні та хімічні чинники.

На бальнеологічному курорті головним лікувальним фактором слугують природні мінеральні води. Вони використовуються для питного лікування, ванн, купання в лікувальних басейнах, душів, а також для інгаляцій, полоскань і зрошень [1]. На додаток до водних процедур на бальнеологічному курорті пропонується велика кількість спеціальних оздоровчих програм: масажі, гімнастики, йога.

Історія курортного лікування розпочинається ще з давніх часів. Прикладом слугують Спа в Бельгії, Баден-Баден у Німеччині й Екс-ле-Бен у Франції. Особливо популярним було курортне лікування протягом XIX ст., коли знамениті курорти Франції, Німеччини та Чехії були витонченими соціальними та культурними центрами. Більшість тих, хто приймав «ліки», не робили це, насамперед із медичних причин, а для того щоб показати, що вони з вищого суспільства [4].

До Європейського туристичного регіону на бальнеологічні курорти люди приїжджають із медичними цілями. Вони використовуються для лікування та профілактики. Географія їх поширення є такою. На території колишнього Радянського Союзу є близько 3500 курортів. У Словаччині та Чеській Республіці є 52 мінеральних оздоровчих озер і більше 1900 мінеральних джерел, де щороку близько 22 тис. громадян проходять спа-процедури протягом трьох тижнів, за рахунок національної програми медичного страхування. Найбільш відомі з них Карлсбад у Чехії та П'єштяни у Словаччині. Багато з цих курортів є приватними й сьогодні та їх функціонування залежить від доходу, від відвідування цих курортів іноземцями [3].

На бальнеологічних курортах Європейського туристичного регіону вже багато років відпочиває й лікується величезна кількість туристів. Разом із тим, із кожним роком зростають вимоги клієнтів до рівня сервісу, розміщення та лікування. Щоб задовольнити попит туристів, менеджерам агентств необхідно освоювати медичні терміни, досконально вивчати пропонувані лікувальні програми, техніку виконання процедур, бути в курсі нових пропозицій по розміщенню.

Основою сучасних лікувально-оздоровчих програм у країнах Європейського туристичного регіону є мінеральні води унікальних джерел. Нині в країнах Європейського туристичного регіону найбільш затребувані курорти, які спеціалізуються на лікуванні захворювань опорно-рухового апарату, порушення обміну речовин і захворювань шлунково-кишкового тракту, а також захворювань дихальних шляхів і шкірних захворювань [2]. Такі бальнеологічні курорти розміщені на території Центрально-Східної та Західної Європи, у Північній Європі цей тип курортів розвинений слабо. Серед них виділяються курорти Фінляндії, Швеції та Норвегії, проте вони мають внутрішнє значення.

Серед центрів, що спеціалізуються на лікуванні опорно-рухового апарату, виділяються угорське озеро Хевіз (радіоактивна термальна вода, насичена сіркою), термальні курорти Балф (термальна вода насичена солями, гідрокарбонатом, хлоридом), Харкань (термальні води з найвищим вмістом сірки), Хайдусобосло (йодисто-бромово термальна вода, що має у своєму складі кухонну сіль), словенські курорти Порторож (термомінеральна вода, сольовий розчин) і Терми-Чатеж (джерела термальної води), словацький курорт П'єштяни (термальна вода), чеські курорти Яхімов (радонові джерела) й Дарков (унікальна йодобромна вода).

Основні курорти, що спеціалізуються на лікуванні захворювань шлунково-кишкового тракту й порушеного обміну речовин, – це Рогашка-Слатіна в Словенії (мінеральна вода виняткової якості з підвищеним вмістом магнію), Карлови Вари в Чехії (13 джерел мінеральної води), а також Бад-Кіссінген у Німеччині (мінеральна вода) та Друскінінкай у Литві (мінеральні води), Хісаря, Сандански, Девін (карстові та мінеральні джерела), Троян (відкриті басейни з мінеральною водою), Кюстенділ (40 термальних джерел) у Болгарії [1].

Висновки. Бальнеологічні курорти Європейського туристичного регіону мають досить давню історію. Потоки туристів із лікувальними цілями, як маса охочих відпочити й розважитися, стрімко зростають, і розширюється їхня географія. Саме тому подорожі з лікувальними цілями набули досить значного розвитку, а бальнеологія займає значне місце у розвитку туризму Європейського туристичного регіону.

Джерела та література

1. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг : підруч. / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. – К. : Знання, 2008. – 661 с.
2. Бабкин А. В. Специальные виды туризма / А. В. Бабкин. – Ростов-на-Дону : Феникс, 2008. – 252 с.
3. Lund J. W. Geothermal Spas in Czechoslovakia, Transactions / J. W. Lund // Geothermal Resources Council – CA, 1992. – P. 3–7.
4. Lund J. W. Basic Principles of Geothermal Balneology [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : www.researchgate.net/publication/266908507_Basic_Principles_of_Geothermal_Balneology_and_Examples_in_the_United_States](http://www.researchgate.net/publication/266908507_Basic_Principles_of_Geothermal_Balneology_and_Examples_in_the_United_States).